

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Т.в.о. декана юридичного факультету

Валентина СЛОМА
«29» вересня 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор науково-педагогічної
роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
«29» вересня 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІННІОТ
Святослав ПИТЕЛЬ
«29» вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Пропаганда і контрпропаганда»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Спеціальність – 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

Освітньо-професійна програма – «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»

Кафедра безпеки та правоохоронної діяльності

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Всього (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	2	3	32	14	3	6	65	120	3
Заочна	2	3	8	4	–	–	108	120	3

Тернопіль – ЗУНУ, 2025

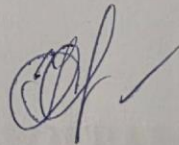
29.09.2025

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» галузі знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону», затвердженої Вченою радою ЗУНУ, протокол № 11 від 26.06.2024 р.

Робоча програма розроблена д.е.н., професором Оксаною ВІВЧАР

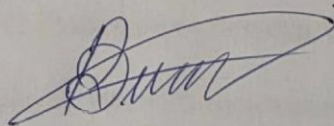
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри безпеки та правоохоронної діяльності, протокол № 2 від 26.08.2025 р.

В.о. завідувача кафедри

Юлія МУРАВСЬКА

Гарант ОП

Василь ОМЕЛЬЧУК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОПАГАНДА І КОНТРПРОПАГАНДА»

1. «ПРОПАГАНДА І КОНТРПРОПАГАНДА»

Дисципліна «Пропаганда і контрпропаганда»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону	Нормативна дисципліна циклу загальної підготовки, мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність: 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)	Рік підготовки: <i>денна</i> – 2 <i>заочна</i> – 2 Семестр: <i>денна</i> – 3 <i>заочна</i> – 3
Кількість змістовних модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: <i>денна</i> – 32 год. <i>заочна</i> – 8 год. Практичні заняття: <i>денна</i> – 14 год. <i>заочна</i> – 4 год.
Загальна кількість годин – <i>денна</i> – 120		Самостійна робота: <i>денна</i> – 65 год. <i>заочна</i> – 108 год. Тренінг: <i>денна</i> – 6 год. Індивідуальна робота: <i>денна</i> – 3 год.
Тижневих годин: 8 год. з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Пропаганда і контрпропаганда»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни «Пропаганда і контрпропаганда» є формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок у сфері інформаційного впливу, аналізу інформаційних кампаній та розробки заходів протидії пропаганді. Курс досліджує сутність, цілі та засоби пропаганди, розглядає механізми її поширення та впливу на масову свідомість. Особлива увага приділяється вивченню контрпропаганди як засобу захисту інформаційного простору держави та суспільства, а також формуванню критичного мислення для виявлення маніпулятивних технологій у засобах масової інформації. Фахівці з галузі управління та адміністрування національною безпекою володіють знаннями щодо практичних механізмів пропаганди та контрпропаганди в контексті національної безпеки та воєнних конфліктів.

По завершенню вивчення дисципліни «Пропаганда і контрпропаганда» студенти можуть обґрунтовано використовувати професійно профільовані знання щодо ідентифікації способів контрпропагандистської діяльності на основі системного підходу.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно реалізовувати набуті теоретичні знання на практиці. Завданням

вивчення дисципліни є також детальне вивчення особливостей понятійно-категоріального апарату пропаганди та контрпропаганди, а також ідентифікувати практичні підходи до аналізу інформаційних стратегій, шляхом використання прикладних методів, технологій та практичного інструментарю аналізування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- сутність пропаганди: основні поняття та елементи;
- класифікація основних видів пропаганди;
- теоретико-прикладні засади пропагандистських прийомів в умовах воєнного стану;
- сутність контрпропаганди: основні поняття, елементи та відмінність від пропаганди;
- методи контрпропаганди: технології інформаційного захисту та маніпулятивної нейтралізації;
- контрпропагандистські кампанії: стратегії, планування та ефективність;
- інформаційна безпека, протидія дезінформації та роль пропаганди у забезпеченні державних інтересів;
- міжнародний досвід боротьби з пропагандою та контрпропагандою: інформаційні стратегії НАТО, ЄС, США та авторитарних режимів;
- пропаганда і контрпропаганда в умовах воєнних конфліктів.

вміти:

- володіти теоретичними засадами і принципами розробки контрпропагандистської діяльності;
- використовувати теоретичні положення щодо інформаційної безпеки, протидія дезінформації та роль пропаганди у забезпеченні державних інтересів;
- використовувати навичками щодо проведення оцінки ефективності контрпропаганди та аналізу інформаційної безпекової компоненти країни;
- вміти приймати рішення із застосуванням практичного базису формування пропагандистського меседжу із використання стратегії міжнародного досвіду.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

ЗК2. Застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК11. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

СК1. Здатність до застосування знань провідних безпекових теорій, концепцій, використання якісних та кількісних методів дослідження у сфері національної безпеки.

СК2. Здатність демонструвати та застосовувати знання з теорії національної безпеки, економічних, політичних, безпекових, воєнних, соціальних загроз життєдільності держави.

СК3. Володіння науковим світоглядом, критичним мисленням та культурою мислення, здатність до сприйняття, аналізу, узагальнення інформації, постановці дослідницьких цілей та завдань, вибору науково обґрунтованих шляхів їх досягнення та вирішення.

СК4. Здатність аналізувати та синтезувати інформацію стосовно розроблення та реалізації стратегії розвитку держави, регіону, галузі у безпековій сфері, володіння основними методами, способами та засобами отримання та аналізу інформації для вирішення професійних завдань.

СК5. Здатність аналізувати соціально важливі процеси та проблеми, вміти використовувати основні положення і методи соціальних, гуманітарних, економічних, безпекових та військових наук при вирішенні професійних завдань.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Пререквізитом вивчення дисципліни є «Гібридні війни та локальні конфлікти».
Постреквізитами вивчення дисципліни є «Сучасні інформаційні технології».

2.5. Результати навчання

РН6. Вміти орієнтуватися в джерелах інформації з сучасних проблем національної безпеки України та зарубіжних країн й орієнтуватися у військовій тематиці.

РН8. Здатність визначати необхідні технології врегулювання конфліктів і підтримання миру, розробляти соціальні та професійні програми, що знижують рівень конфліктогенності в соціальних спільнотах та посилюють систему безпеки держави.

РН15. Здатність реагувати на загрози національній безпеці в контексті військово-політичних стратегій держав, здійснювати оцінювання наслідків військово-політичних стратегій держав.

РН16. Вміти прогнозувати і моделювати складні процеси, що відбуваються в системі національної та міжнародної безпеки і її практичні наслідки, зокрема явища різних сфер суспільного життя з використанням сучасних методів і інструментів, характерних для досліджуваної області; здатність до адаптації та дій у нових ситуаціях, знання та розуміння історії конфліктів.

3. Зміст дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретико-прикладні аспекти пропаганди і контрпропагандистської діяльності

Тема 1. Сутність пропаганди: основні поняття та елементи

Концептуальні аспекти та засоби пропаганди. Основні особливості та ключові характеристики пропаганди. Пропаганда як метод спеціальної інформаційної операції: алгоритм реалізації. Відмінність пропаганди від інших інформаційних процесів.

Тема 2. Класифікація основних видів пропаганди

Простори пропагандистського впливу та критерії ефективності. Види та типології пропаганди. Класифікація пропаганди. Основні форми пропагандистського впливу.

Тема 3. Теоретико-прикладні засади пропагандистських прийомів в умовах воєнного стану

Основні пропагандистські прийоми в умовах воєнного стану. Приклади пропагандистських методів і технологій. Основні проблеми для ефективної боротьби з пропагандою.

Тема 4. Сутність контрпропаганди: основні поняття, елементи та відмінність від пропаганди

Визначення контрпропаганди та її ключові характеристики. Основні елементи контрпропагандистських стратегій: суб'єкт, об'єкт, канали поширення, методи. Принципові відмінності між пропагандою та контрпропагандою. Вплив контрпропаганди на інформаційну безпеку держави. Роль контрпропаганди в сучасних інформаційних війнах.

Тема 5. Методи контрпропаганди: технології інформаційного захисту та маніпулятивної нейтралізації

Способи контрпропагандистської діяльності. Основні методи контрпропаганди: фактчекінг, викриття маніпуляцій, створення альтернативних наративів, сатирична контрпропаганда. Психологічні механізми впливу контрпропаганди. Використання соціальних мереж та алгоритмів для боротьби з дезінформацією. Використання соціальних мереж для нейтралізації пропаганди.

Змістовний модуль 2. Пропаганда і контрпропаганда у системі національної безпеки

Тема 6. Контрпропагандистські кампанії: стратегії, планування та ефективність

Принципи розробки контрпропагандистських кампаній. Визначення цільової аудиторії та вибір комунікаційних каналів. Методи оцінки ефективності контрпропаганди. Аналіз реальних кейсів та розбір успішних інформаційних кампаній. Оцінка ефективності контрпропагандистських заходів (метрики успіху, аналіз результатів). Пропаганда на озброєнні спецслужб. Боротьба зі шкідливою пропагандою. Приклади успішних контрпропагандистських кампаній (аналіз реальних кейсів).

Тема 7. Інформаційна безпека, протидія дезінформації та роль пропаганди у забезпеченні державних інтересів

Інформаційна безпека та кібербезпека в контексті забезпечення національних інтересів в інформаційній сфері. Пропаганда як загроза та як інструмент державної політики. Методи та прийоми маніпулювання свідомістю поведінкою громадськості. Національна програма боротьби з фейковими новинами та маніпуляціями. Протидія дезінформації в ході воєнних дій.

Тема 8. Міжнародний досвід боротьби з пропагандою та контрпропагандою: інформаційні стратегії НАТО, ЄС, США та авторитарних режимів

Політика Європейського Союзу щодо боротьби з дезінформацією: ініціативи, програми, аналітичні центри. Досвід НАТО у сфері стратегічних комунікацій та контрпропаганди. Інформаційні операції США та їх вплив на міжнародну політику. Методи пропагандистського впливу у авторитарних державах. Аналітика інформаційних операцій США та Європи у світовій політиці.

Тема 9. Пропаганда і контрпропаганда в умовах воєнних конфліктів

Застосування пропаганди під час воєнних конфліктів. Контрпропагандистська діяльність на війні. Наукові розробки в галузі пропагандистської діяльності.

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Пропаганда і контрпропаганда» (денна форма навчання)

№ теми	Назви теми	Кількість годин				Самостійна робота	Контр-рольні заходи
		Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Тренінг		
Змістовний модуль 1. Теоретико-прикладні аспекти пропаганди і контрпропагандистської діяльності							
1	Сутність пропаганди: основні поняття та елементи	4	2	2	3	7	тести, опитування
2	Класифікація основних видів пропаганди	4	2			7	тести, опитування
3	Теоретико-прикладні засади пропагандистських прийомів в умовах воєнного стану	4	2			7	тести, опитування
4	Сутність контрпропаганди: основні поняття, елементи та відмінність від пропаганди	4	2			7	тести, опитування
5	Методи контрпропаганди: технології інформаційного захисту та маніпулятивної нейтралізації	4	2			8	тести, опитування, практ. завдання

Змістовий модуль 2. Пропаганда і контрпропаганда у системі національної безпеки							
6	Контрпропагандистські кампанії: стратегії, планування та ефективність	4	2	1	3	7	тести, опитування, практ. завдання
7	Інформаційна безпека, протидія дезінформації та роль пропаганди у забезпеченні державних інтересів	4				7	тести, опитування, практ. завдання
8	Міжнародний досвід боротьби з пропагандою та контрпропагандою: інформаційні стратегії НАТО, ЄС, США та авторитарних режимів	2	2			7	тести, опитування, практ. завдання
9	Пропаганда і контрпропаганда в умовах воєнних конфліктів	2				8	тести, опитування, практ. завдання
Всього:		32	14	3	6	65	

**Структура залікового кредиту дисципліни «Пропаганда і контрпропаганда»
(заочна форма навчання)**

№ теми	Назви теми	Кількість годин			
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	
Змістовий модуль 1. Теоретико-прикладні аспекти пропаганди і контрпропагандистської діяльності					
1	Сутність пропаганди: основні поняття та елементи	1		12	
2	Класифікація основних видів пропаганди	1		12	
3	Теоретико-прикладні засади пропагандистських прийомів в умовах воєнного стану	1	1	12	
4	Сутність контрпропаганди: основні поняття, елементи та відмінність від пропаганди	1	1	14	
5	Методи контрпропаганди: технології інформаційного захисту та маніпулятивної нейтралізації	1		14	
Змістовий модуль 2. Пропаганда і контрпропаганда у системі національної безпеки					
6	Контрпропагандистські кампанії: стратегії, планування та ефективність	1			
7	Інформаційна безпека, протидія дезінформації та роль пропаганди у забезпеченні державних інтересів	1	1	14	
8	Міжнародний досвід боротьби з пропагандою та контрпропагандою: інформаційні стратегії НАТО, ЄС, США та авторитарних режимів	0,5		14	
9	Пропаганда і контрпропаганда в умовах воєнних конфліктів	0,5	1	16	
Всього:		8	4	108	—

5. Тематика практичних занять

Практичні заняття мають на меті поглиблення теоретичних знань студентів і набуття ними необхідних практичних навичок вирішення конкретних практико-орієнтованих проблемних ситуацій щодо пропаганди та контрпропаганда у системі національної безпеки країни.

Підготовка до семінарських та практичних занять полягає у вивченні теоретичного матеріалу, ознайомленні із практичними механізмами пропаганди та контрпропагандистської діяльності і спеціальною науковою літературою по темі заняття. З метою перевірки рівня засвоєння матеріалу необхідно дати відповідь на контрольні запитання і виконати практичні завдання.

Важливою формою поглиблення знань з проблематики пропаганди та контрпропагандистської діяльності є підготовка студентами реферативних доповідей з проблемних питань курсу, їх заслуховування та обговорення на заняттях.

Робочою програмою вивчення курсу «Пропаганда і контрпропаганда» передбачено проведення семінарських занять у обсязі 14. Заняття проводяться з усіх тем, передбачених робочим планом.

Змістовний модуль 1

Практичне заняття 1

Тема: Сутність пропаганди: основні поняття та елементи

Мета: з'ясувати теоретичний базис пропаганди в сучасних умовах

Питання для обговорення:

1. Концептуальні аспекти та засоби пропаганди
2. Основні особливості та ключові характеристики пропаганди
3. Пропаганда як метод спеціальної інформаційної операції: алгоритм реалізації
4. Відмінність пропаганди від інших інформаційних процесів

Практичне заняття 2

Тема: Класифікація основних видів пропаганди

Мета: з'ясувати основні типи та методи інформаційного впливу

Питання для обговорення:

1. Простори пропагандистського впливу та критерії ефективності
2. Види та типології пропаганди
3. Класифікація пропаганди
4. Основні форми пропагандистського впливу

Практичне заняття 3

Тема 3. Теоретико-прикладні засади пропагандистських прийомів в умовах воєнного стану

Мета: з'ясувати основні теоретико-прикладні контексти пропагандистських прийомів в умовах сучасних викликів

1. Основні пропагандистські прийоми в умовах воєнного стану
2. Приклади пропагандистських методів і технологій
3. Основні проблеми для ефективної боротьби з пропагандою

Практичне заняття 4

Тема: Сутність контрпропаганди: основні поняття, елементи та відмінність від пропаганди

Мета: з'ясувати основні проблемні контексти контрпропаганди в умовах сучасних викликів

Питання для обговорення:

1. Визначення контрпропаганди та її ключові характеристики
2. Основні елементи контрпропагандистських стратегій: суб'єкт, об'єкт, канали поширення, методи
3. Принципові відмінності між пропагандою та контрпропагандою
4. Вплив контрпропаганди на інформаційну безпеку держави
5. Роль контрпропаганди в сучасних інформаційних війнах

Практичне заняття 5

Тема: Методи контрпропаганди: технології інформаційного захисту та маніпулятивної нейтралізації

Мета: з'ясувати основні практичні методика інформаційного захисту та маніпулятивної нейтралізації

Питання для обговорення:

1. Способи контрпропагандистської діяльності
2. Основні методи контрпропаганди: фактчекінг, викриття маніпуляцій, створення альтернативних наративів, сатирична контрпропаганда.
3. Психологічні механізми впливу контрпропаганди
4. Використання соціальних мереж та алгоритмів для боротьби з дезінформацією
5. Використання соціальних мереж для нейтралізації пропаганди.

Змістовний модуль 2

Практичне заняття 6

Тема: Контрпропагандистські кампанії: стратегії, планування та ефективність

Мета: з'ясувати процедурні аспекти реалізації стратегії контрпропагандистської кампанії

Питання для обговорення:

1. Принципи розробки контрпропагандистських кампаній
2. Визначення цільової аудиторії та вибір комунікаційних каналів
3. Методи оцінки ефективності контрпропаганди
4. Аналіз реальних кейсів та розбір успішних інформаційних кампаній
5. Оцінка ефективності контрпропагандистських заходів (метрики успіху, аналіз результатів)
6. Пропаганда на озброєнні спецслужб. Боротьба зі шкідливою пропагандою Приклади успішних контрпропагандистських кампаній (аналіз реальних кейсів)

Тема: Інформаційна безпека, протидія дезінформації та роль пропаганди у забезпеченні державних інтересів

Мета: з'ясувати місце та роль інформаційної безпеки в контексті зміцнення державних інтересів

Питання для обговорення:

1. Інформаційна безпека та кібербезпека в контексті забезпечення національних інтересів в інформаційній сфері
2. Пропаганда як загроза та як інструмент державної політики
3. Методи та прийоми маніпулювання свідомістю поведінкою громадськості
4. Національна програма боротьби з фейковими новинами та маніпуляціями
5. Протидія дезінформації в ході воєнних дій

Практичне заняття 7

Тема: Міжнародний досвід боротьби з пропагандою та контрпропагандою: інформаційні стратегії НАТО, ЄС, США та авторитарних режимів

Мета: з'ясувати основний міжнародний досвід боротьби з пропагандою та контрпропагандою

Питання для обговорення:

1. Політика Європейського Союзу щодо боротьби з дезінформацією: ініціативи, програми, аналітичні центри
2. Досвід НАТО у сфері стратегічних комунікацій та контрпропаганди
3. Інформаційні операції США та їх вплив на міжнародну політику
4. Методи пропагандистського впливу у авторитарних державах
5. Аналітика інформаційних операцій США та Європи у світовій політиці

Тема: Пропаганда і контрпропаганда в умовах воєнних конфліктів

Мета: з'ясувати практико-орієнтований процес контрпропаганда в контексті воєнних конфліктів

Питання для обговорення:

1. Застосування пропаганди під час воєнних конфліктів
2. Контрпропагандистська діяльність на війні
3. Наукові розробки в галузі пропагандистської діяльності.

6. Самостійна робота

Метою виконання самостійної роботи є глибоке дослідження фундаментального базису пропаганди та контрпропагандистської діяльності. Виконання самостійної роботи необхідно починати з вивчення відповідних розділів підручників, навчальних посібників, наукових джерел тощо, що наведені у переліку рекомендованої літератури, а також додаткової літератури і практичних матеріалів, які студент повинен знайти і опрацювати самостійно. Самостійна робота виконується студентом під керівництвом викладача протягом навчального семестру. Форма виконання – письмова. Структура роботи: титульна сторінка з вказівкою назви навчального закладу, теми роботи, прізвища виконавця, наукового керівника; план роботи; вступ; основна частина (2-3 розділи); висновки; список використаних джерел. Самостійна робота виконується в друкованому варіанті на аркушах А4, обсягом до 25 сторінок. Оцінка – визначається рівнем виконання самостійної роботи та знаннями студента, показаними на її захисті.

Тема «Особливості пропаганди і контрпропаганди у системі національної безпеки» (за вибором студента одну із запропонованих тем)

Завдання:

1. Організаційно-правове забезпечення офіційної пропаганди
2. Військова пропаганда і пропаганда війни
3. Теорія розвитку пропаганди: теоретичні та практичні аспекти
4. Способи контрпропагандистської діяльності в умовах воєнного стану
5. Пропаганда в зовнішньополітичній діяльності
6. Механізм впливу пропаганди на суспільну думку
7. Пропаганда в середині суспільства: сучасний стан та орієнтири зміцнення
8. Пропаганда на озброєнні спецслужб: сучасні виклики та перспективи
9. Практичний механізм боротьби зі шкідливою пропагандою
10. Оцінка сучасного стану пропаганди в економіці та ринкових відносинах
11. Практичний механізм використання пропаганди під час воєнних конфліктів
12. Контрпропагандистська діяльність на війні: виклики та загрози
13. Контрпропагандистські заходи усфері національної безпеки: теорія і практика
14. Пропаганда як вектор зміцнення національної безпеки країни
15. Класифікація, структура, та специфіка каналів пропагандистського впливу
16. Персоніфікація та узагальнення як пропагандистські методи подачі інформації
17. Інформаційно-комунікаційний марафон як засіб деструктивної пропаганди.
18. Внутрішньополітична пропаганда у діяльності політичних партій та владних структур
19. Специфіка тотальної пропаганди

20. Практика внутрішньополітичної пропаганди в країнах з різними політичними режимами
21. Ознаки та особливості форм пропагандистського впливу
22. Інформаційні війни як чинник пропагандистського впливу
23. Прикладні аспекти використання технологій пропаганди і контрпропаганди в міжнародних відносинах
24. Планування пропагандистської кампанії з врахуванням цільової аудиторії
25. Канали пропаганди під час первинної та вторинної соціалізації особистості
26. Специфіка зовнішньополітичної пропаганди у сучасному світі
27. Організація діяльності провідних служб зовнішньополітичної пропаганди країн світу
28. Практика сучасної контрпропаганди
29. Специфіка захисту національного інформаційного простору
30. Моделі (ідеальні типи) захисту від контрпропагандистських кампаній
31. Особливості ведення контрпропагандистських кампаній в Україні
32. Англосаксонська пропаганда та контрпропаганда в інформаційному просторі України
33. Поняття інформаційно-психологічної війни і особливості даного виду інформаційного впливу
34. «Демонізація ворога» як стратегія, що використовується у військових конфліктах
35. Сучасні методи пропагандистського впливу
36. Використання нових інформаційно-комунікативних підходів у пропаганді
37. Історія пропаганди: еволюція та основні етапи розвитку
38. Етичні аспекти пропаганди: моральні межі інформаційного впливу
39. Історія контрпропаганди: еволюція, ключові етапи та приклади застосування
40. Законодавче регулювання пропаганди та контрпропаганди в Україні: нормативно-правові та механізми контролю
41. Інформаційна безпека, протидія дезінформації та роль пропаганди у забезпеченні державних інтересів
42. Характеристика пропаганди та контрпропаганди в цифровому суспільстві: переваги та недоліки
43. Основні вектори зміцнення та шляхи протидії пропаганді в умовах воєнного стану
44. Пропаганда в системі стратегічних комунікацій унікацій та політичного аналізу
45. Фейкова інформація в умовах воєнного стану

Самостійна робота оцінюється відповідно наступних критеріїв:

1. Повнота та релевантність зібраної інформації (25 балів):
 - Збір інформації досліджуваної проблематики (0-5 балів)
 - Аналізування відповідного рівня об'єкту дослідження (0-15 балів)
 - Вивчення нормативно-правової бази (0-5 балів)
2. Якість аналізу даних та обґрунтованість висновків (30 балів):
 - Глибина дослідження обраної проблематики (0-7 балів)
 - Якість аналізування досліджуваної тематики (0-8 балів)
 - Аналіз нормативно-правової бази (0-7 балів)
 - Аналіз ролі інформаційної компоненти об'єкті дослідження (0-8 балів)
3. Структурованість та логічність викладу матеріалу в аналітичному звіті (20 балів):
 - Чіткість структури звіту (0-5 балів)
 - Логічність викладу (0-5 балів)
 - Послідовність аргументації (0-5 балів)
 - Якість висновків та рекомендацій (0-5 балів)
4. Дотримання вимог до оформлення роботи (15 балів):
 - Правильність оформлення посилань (0-5 балів)
 - Грамотність та стиль викладу (0-5 балів)

- Відповідність форматуванню (0-5 балів)
- 5. Своєчасність виконання завдання (10 балів):
 - Вчасне подання роботи (10 балів)
 - Запізнення до 1 дня (-2 бали)
 - Запізнення до 3 днів (-5 балів)
 - Запізнення більше 3 днів (-10 балів)

7. Тренінг з дисципліни

Метою проведення тренінгу є формування та розвиток навичок роботи щодо застосування ефективних контрпропагандистських кампаній. Тренінг проводиться у формі набуття навичок роботи з механізму формування контрпропагандистських кампаній (об'єкт студент обирає самостійно, або його призначає викладач), і дослідження факторів впливу на об'єкт дослідження.

Тренінг оцінюється за 100 бальним критерієм відповідно наступної шкали

1. Повнота та різноманітність використаних джерел інформації щодо розкриття об'єкту дослідження (0-20 балів):
 - Використання інформаційно-аналітичного забезпечення щодо предсталення досліджуваної проблематики (0-7 балів)
2. Якість та глибина організаційно-правових контекстів щодо використання контрпропагандистських кампаній (0-25 балів):
 - Відповідність інформації щодо об'єкта дослідження (0-10 балів)
 - Виявлення структурно-логічних взаємозв'язків та фактів безпекових засад (0-10 балів)
 - Актуальність зібраної інформації (0-5 балів)
3. Аналіз та інтерпретація даних (0-25 балів):
 - Виявлення потенційних факторів впливу на об'єкта дослідження (0-10 балів)
 - Обґрунтованість висновків (0-10 балів)
 - Критичний аналіз отриманої інформації (0-5 балів)
4. Якість аналітичної записки (0-20 балів):
 - Структурованість та логічність викладу (0-5 балів)
 - Грамотність та стиль написання (0-5 балів)
 - Повнота висвітлення результатів дослідження (0-5 балів)
 - Якість та доречність використання рис. та табл. (0-5 балів)
5. Презентація результатів (0-10 балів):
 - Чіткість та послідовність викладу (0-5 балів)
 - Відповіді на запитання та здатність обґрунтувати свої висновки (0-5 балів)

Тема «Практичний механізм забезпечення безпекознавчої компоненти щодо застосування ефективних контрпропагандистських кампаній» (кожен студент виконує дані п'ять представлених завдань)

Порядок проведення тренінгу

1. Здійснити оцінку сучасного стану та особливості функціонування об'єкту дослідження (країна, континент, регіон).
2. Проаналізувати інформаційний рівень безпекової компоненти об'єкту дослідження.
4. Дослідити фактори, які впливають на реалізацію пропаганди.
5. Запропонувати пропозиції щодо імплементації контрпропагандистської кампанії.

8. Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Пропаганда і контрпропаганда» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; результати модульного контролю; оцінювання результатів самостійної роботи; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, війсьний стан, хвороба, закордонне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Пропаганда і контрпропаганда» визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль1		Модуль2		Модуль3	Модуль4	Модуль5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка визначається як середнє арифметичне за відповіді або проходження поточного тестування (10 тестів по 10 балів за кожен тест) на кожному практичному занятті, теми 1-4	Підсумкове тестування (20 тестів по 5 балів за кожен тест) за темами навчального курсу у системі Moodle	Оцінка визначається як середнє арифметичне за відповіді або проходження поточного тестування на кожному практичному занятті, теми 5-9	Колоквіум за темами навчального курсу – оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів	Виконання комплексних завдань (три завдання по 30% до підсумку, кожне оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів); Активність під час проведення тренінгу – 10% від підсумку, оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 10 балів.	Комплексне завдання 1 – 40% від підсумку, оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів; Комплексне завдання 2 – 60% від підсумку, оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів	Теоретичні питання (2 питання по 30% від підсумку, кожне оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів); Практичне завдання – 30% від підсумку, оцінюється індивідуально за шкалою від 1 до 100 балів; Тести – 10% від підсумку (10 тестів по 10 балів за кожен тест)

Форми і критерії оцінювання

При оцінюванні роботи студента при складанні форм контролю за кожен компонент виставляється оцінка у діапазоні 1-100 балів з наступною інтерпретацією:

Поточне оцінювання під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань.

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому

окремі суттєві неточності та помилки.

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Тестування під час заняття:

10 тестів, правильна відповідь на кожен із яких оцінюється у 10 балів.

Модульний контроль 1 (підсумкове тестування):

20 тестів, правильна відповідь на кожен із яких оцінюється у 5 балів.

Модульний контроль 2 (колоквіум):

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, тестових та практичних завдань.

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

65–74 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань.

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань.

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань.

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань.

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань.

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань.

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань

тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Активність під час тренінгу:

Оцінюється у діапазоні від 1 до 10 балів, де 1 бал – найнижча активність (студент практично не виявляє інтересу до завдань тренінгу), 10 балів – найвища активність (студент активно залучений у виконання завдань тренінгу, виявляє творчу ініціативу, ґрунтовне знання навчального матеріалу).

Екзамен – вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється за виконані студентом завдання. Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, правильна відповідь на кожен із яких оцінюється у 10 балів.

практичного завдання: 1 завдання, за вирішення якого студент може отримати оцінку в діапазоні:

90–100 балів – демонструє знання і розуміння теми, викладає матеріал у логічній послідовності, показує вміння аналізувати і узагальнювати практичний матеріал та високий рівень теоретичної підготовки, виявляє творчий підхід до виконання завдання.

75–89 балів – у достатньому обсязі демонструє знання і розуміння теми, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але допускається незначних помилок у формулюванні понять, обґрунтуванні висновків, демонструє загалом високий рівень теоретичної підготовки.

60–74 балів – на недостатньому рівні висвітлює проблему практичного завдання, логічність викладення матеріалу порушена; наведені авторські пропозиції рекомендації є загальними і слабо обґрунтованими; припускається значних помилок у формулюванні понять, обґрунтуванні висновків, демонструє недостатній рівень теоретичної підготовки.

1–59 балів – практично не висвітлює проблему, яка має бути розкрита; відсутні авторські пропозиції рекомендації у формулюванні понять, обґрунтуванні висновків, демонструє слабкий рівень теоретичної підготовки.

Теоретичних (проблемних) питань: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне студент може отримати оцінку в діапазоні:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання.

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, допущені окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичного питання, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичного питання.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1	Технічне забезпечення: мультимедійний проектор, ноутбук, проєкційний екран	1-9
2	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office (Word,	1-9

	Excel, PowerPoint, Microsoft Visio). Телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, GoogleChrome, Viber тощо).	
3	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності).	1-9
4	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в режимі on-line (за необхідності).	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Боднарчук О. Г., Боднарчук О. І., Глух М. В., Гарбінська-Руденко А. В. Правове регулювання національної безпеки: *навчальний посібник*. Ірпінь: Державний податковий університет. 2024. 250 с.
2. Васильєва Н. В. Пропаганда як складова інформаційно-комунікативної політики і загроза національній безпеці. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2022. № 2. С. 34-41.
3. Вівчар О. І., Зайцева-Калаур І. В., Зяйлик М. Ф. Нормативно-правові аспекти міжнародного співробітництва: безпекознавчі контексти. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. № 2. С. 119–124.
4. Вівчар О., Дракохруст Т., Мужилівський Н. Організаційно-правові контексти кооперативної безпеки: від глобальних тенденцій до локальних прогнозів. *Актуальні проблеми правознавства*. Вип. 1. 2024. С. 91–96.
5. Вівчар О., Дракохруст Т., Тюхтенко Н. Фейки як основна загроза управління безпековою компонентою: актуалітет та вектори протидії // Інтелектуальні методи виявлення дезінформації в українських текстових даних: *колективна монографія*; за заг. ред. д. т. н., доцент, Х. В. Лип'яніна-Гончаренко. Тернопіль: Економічна думка, 2025. С. 39–50. ISBN 978-966-654-779-1
6. Гевко В. Л. Практичні контексти національної безпеки на умовах партнерства: позитивні екстерналії та ефективність забезпечення. *Вісник Хмельницького національного університету*. Серія: економічні науки. 2022. №1. С. 7–11.
7. Гребенюк А. Антиукраїнська пропаганда: характерні риси та поняття. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. Київ. 2021. Вип. 61. С. 128–139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nprnbuimviv_2021_61_12
8. Денисюк Ж. З. Пропаганда та контрпропаганда в контексті стратегій державної інформаційної політики. *Вчені записки ТНУ імені ВІ Вернадського*. Серія: Державне управління. 2021. Том 32 (71) № 2. С. 46-50.
9. Драбюк С. С. Пропаганда та її види. шляхи протидії пропаганді. *Аналітично-порівняльне правознавство* : електрон. наук. фах. вид. Ужгород. нац. ун-т. Ужгород. 2022. № 1. С. 153–157. URL: <https://bit.ly/3NUuuQx>
10. Карпчук Н., Юськів Б. Вплив російської пропаганди на формування іміджу української влади. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2020. № 2. С. 72–82.
11. Кулеба Д. Війна за реальність Як перемагати у світі фейків, правд і спільнот. *Вид. 3-тє, оновлене*. Київ : Книголав. 2022. 384 с.
12. Литвиненко О. М. Рекомендації щодо викладання методики забезпечення воєнної безпеки. *Збірник наукових праць Національного університету оборони України*. 2021. №2. С. 45-50.
13. Маляренко В. І. Кращі практики зарубіжного досвіду боротьби з фейками та дезінформацією. *Інформація і право*. 2021. № 3. С. 21–27. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Infpr_2021_3_4
14. Марущак А. І. Передумови для формування правових механізмів протидії дезінформації в соціальних медіа у контексті національної безпеки: постановка проблеми. *Інформація і право*. 2022. № 1. С. 82–88. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Infpr_2022_1_10
15. Омельчук В. А., Ковальчук М. П. Безпека держави в умовах воєнного стану. *Вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Серія економічна. 2022. №1. С. 5-12.

16. Політична пропаганда як складова інформативно-комунікативної діяльності органів державної влади. *Актуальні проблеми політики*. 2023. Вип. 72. С. 57-61.
17. Полторак В. А., Стаднюк А. Г. Пропаганда та її місце в процесі ведення інформаційних війн. Основні форми пропагандистського впливу. *Епістемологічні дослідження у філософії, соціальних і політичних науках*. 2020. Т. 3. № 1. С. 126–138.
18. Рущенко І. Пропаганда та контрпропаганда в цифровому суспільстві: інституціоналізація 2.0? *Український соціологічний журнал*. 2021. Вип. 25.
19. Самчинська О. А., Фурашев В. М. Інформаційне насильство, інформаційна маніпуляція та пропаганда: поняття, ознаки та співвідношення. *Інформація і право*. 2021. № 1. С. 55–65. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Infpr_2021_1_8
20. Щорічник СІПРІ 2023: *Озброєння, роззброєння та міжнародна безпека*. Київ: Центр Разумкова. 2024. 504 с.
21. Когут Ю. Гібридна війна нового типу як загроза національній безпеці держав : *підручник*. В-во: Консалтингова компанія «Сідкон». 2023. 348 с.
22. Alex S. Edelstein. Total Propaganda: From Mass Culture To Popular Culture. Publishing house: EVA. 2022. 200 p.
23. Bradley Davies Propagandopolis A Century of Propaganda From Around the World. 2024. 208 p.
24. David Wech Propaganda: Power and Persuasion. Publishing house: DUA. 2023. 175 p.
25. Edward L. Bernays Propaganda the public in the making. PWP. 2024. 180 p.
26. Gary D. Rawnsley, Yiben Ma, Kruaka Pothong Research Handbook on Political Propaganda. EE: Eglar. 2024. 220 p.
27. Steven A. Seidman Posters, Propaganda, and Persuasion in election campaigns around the world and through history. Paperback. 2025. 238p.
28. Vivchar O. I., Drakokhrust T. V., Shatarskyi A. Ya. Security of a country's private military company: a network approach to organizational and legal contexts. The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects : *Scientific monograph*. Riga, Latvia : «Baltija Publishing». 2022. p. 47–50.
29. Vivchar O., Ziailyk M., Oliynychuk R. Formation of communication links of the socio-humanitarian component of enterprise security: legal basis and pragmatics of application // COMMUNICATION AS A FACTOR OF TRANSPARENCY OF SOCIAL INTERACTION: PSYCHOLOGICAL, HISTORICAL, LEGAL, ECONOMIC AND POLITICAL DIMENSIONS. NEW REALITIES IN THE CONDITIONS OF WAR AND IN THE POST-WAR PERSPECTIVE : *scientific monograph* / Scientific Editors : Jacek Mrozek, Oksana Koval, Marcin Radziłowicz. Publishing house: Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie Filia w Ełku. 2024. 57–67. ISBN 978-83-66760-32-5
30. Ziailyk M. Practical basis of the organizational and legal contexts of ensuring cooperative security: current realities and main threats. Modeling the development of the economic systems : *Scientific journal*. (2023). № 2. P. 8–12.